

Impact of Book Reading Meetings on the Responsibility of 9-14 Years Old Members of Public Library by Focusing on Juvenile Literature

Mohammad Javad Hashemzadeh

Department of KIS, University of Birjand, Birjand. Iran. E-mail: hashemzadeh@birjand.ac.ir

Maryam Khodkar

MSc in KIS, University of Birjand, Birjand. Iran. E-mail: Maryam.khodkar@gmail.com

Mohammad Reza Kiani

Department of KIS, University of Birjand, Birjand. Iran. E-mail: mreza@birjand.ac.ir

Mahmood Sangari

Department of KIS, University of Birjand, Birjand. Iran. E-mail: msangari@birjand.ac.ir

Abstract

Objective: Main purpose of this study was to discover the impact of book reading meetings on the responsibility of 9-14 years old members of Mood public library, focusing on juvenile literature.

Method: This research was a quasi-experimental study designed by experimental and control groups. It included pre-test and post-test. The statistical population of the research included 120 teenage members of this public library, of which 40 people were randomly appointed as the sample in two groups of 20 people by random assignment method. Analysis of covariance and independent t test were used for data analysis.

Findings: The results showed that reading meetings increased the level of responsibility and all its components in the subjects. In the follow-up phase, it was found that responsibility and all its components (except fiduciary) have changed steadily among the subjects. The average responsibility of young library members was significantly higher than the average and less than the ideal. Significant difference between responsibility and seven components (self-management, orderliness, legality, trustworthiness, conscientiousness, organization, and progressiveness) were observed in both experimental and control groups. The follow-up stage showed that the average level of responsibility and six components of self-management, orderliness, legality, conscientiousness, organization and progressiveness have been increasing, but the average level of trustworthiness has decreased.

Conclusion: Book reading meetings centered on juvenile literature have led to changes in the responsibility and its components, i.e., self-management, orderliness, trustworthiness, conscientiousness, legality, organization, and progressiveness in teenagers.

Keywords: Book Reading Meeting, Teenage Literature, Responsibility, Accountability, Public Libraries

Citation: Hashemzadeh, MJ., Khodkar, M., Kiani, MR., & Sangari, M. (2024). Impact of Book Reading Meetings on the Responsibility of 9-14 Years Old Members of Public Library by Focusing on Juvenile Literature. *Research on Information Science and Public Libraries*, 30(4), 396-412.

Received 12 October 2023; **Received in revised form** 20 February 2024

Accepted 29 February 2024; **Published online** 30 December 2024

Article Type: Research Article

© The author(s)

Publisher: Iran Public Libraries Foundation

Introduction

The reading meetings held in public libraries cultivate the personality of teenagers and are very effective in their personal and social development. In addition, they promote the social status of public libraries in this field. The meeting of book readers was held with the focus on literary books and literature is considered one of the most important tools of education, which is indirectly many times more effective than indirect education. On the other hand, teenagers' role modeling and imitation of people such as heroes of stories have made participating teenagers prone to acquire social capital such as responsibility and its components. The main purpose of this study was to investigate the impact of book reading meetings on the responsibility of 9-14 years old members of Mood city public library by focusing on teenagers' literature.

Method

This research was a quasi-experimental study designed by experimental and control groups. It had a pre-test and post-test approach. It was performed on 40 randomly selected teenager users of the Mood City Public Library. In this study, the teenagers' responsibility questionnaire (Nemati, 2007) was used. Its validity was determined by factor analysis and its reliability was determined by Cronbach's alpha. The statistical population of the research includes 120 teenage members of the public library; of them 40 people were randomly appointed as the sample in two groups of 20 people by random assignment method. Analysis of covariance and independent t test were used in data analysis.

Results

Reading meetings increased the level of responsibility and all its components in the subjects. In the follow-up phase, it was found that responsibility and all its components (except fiduciary) have changed steadily among the subjects. The average responsibility of young library members was significantly higher than the cut-point and less than the expected level. Significant difference between responsibility and seven components -self-management, orderliness, legality, trustworthiness, conscientiousness, organization and progressiveness- were observed in both experimental and control groups. The follow-up stage showed that the average level of responsibility and its six components have been increasing, but the average level of trustworthiness has decreased. Book reading meetings centered on teenage literature have changed the organization of teenagers and caused planning in work, feasibility and investigation of matters, order, discipline, etc. in the experimental group.

Conclusions

Considering that membership in public libraries is completely optional and teenagers who seek to benefit from the library as a social place and willingly accept the rules in the social environment larger than the family and bind themselves to the trustworthiness of books, order and compliance cleaning, communicating and interacting with others, they are definitely different from teenagers who are less concerned about their future, or at least, they have not been in a social place and this difference will become more obvious if teenagers who are members of public libraries participate in various extra-curricular cultural programs, which are a suitable platform for the growth and promotion of all kinds of social capital. In book reading meetings, group activities and collective functions have been used to improve ideas, strengthen the sense of participation and cooperation, and other social capitals for a healthy life, so that teenagers are placed in the group of peers, participation in holding meetings with active presence. By participating in the book-reading meetings, the teenager has made some decisions, and in this way, he/she has learned in a practical way how to deal with this issue if he/she finds himself/herself in a choice situation and what points he/she should pay attention to when making a decision (according to the librarian's instructions) so that he/she can direct the conflicts that he/she faces when making a decision. Therefore, participating in the book reader's meeting has provided an opportunity to increase the component of progressivism, of which decision-making is a subset. Progressivism itself has a close relationship with responsibility. By being in a friendly atmosphere for exchange and discussion and social interactions with librarians, peers, etc., the teenagers participating in the book reading meeting have had the opportunity to acquire a social skill such as adaptability, self-management, etc. It is possible that with the presence of the teenagers in the book reading meeting, in addition to the book that they borrowed to present at the meeting, by introducing the books that their friends presented at the meeting, they have been encouraged to borrow the book more, as well as borrowing and keeping the book and trying to return it on time. It has been a practical exercise for the trustworthiness of the participants. Since in the meetings, trustworthiness and commitment are taught in different ways, as a result, commitment is created and strengthened in the individual. Most extracurricular activities are implemented in the form of group activities in order to flourish talents and abilities. Therefore, public libraries benefit from group activities and collective functions in improving ideas, strengthening the sense of participation and cooperation of people in doing various tasks. Creating opportunities for participation and delegating responsibility according to the ability of young people and paying attention to individual differences and encouraging teenagers and young people to participate in group work strengthens their sense of responsibility and commitment, the results of which are consistent with the findings of the present study. It can be argued that in the book-reading meetings, a teenager who has chosen a book and has undertaken the introduction and analysis for others and is trying to do his/her job as well as possible is a responsible person and his/her responsibility has a close relationship with conscientiousness. The more responsibility teenagers have, the more conscientious they are. People who scored high in the conscientiousness test tended to be more responsible, efficient and reliable. Users prefer an environment where they can work as a group and where they can discuss and exchange opinions and this is an expression of social learning. Book reading sessions are also a kind of group activity and can lead to learning things such as conscientiousness. With the increasing sense of responsibility and conscientiousness among the people of the society, the protection of the environment also increases in the society, and this issue is also true on

the contrary. According to what was said, book reading sessions centered on teenage literature have the potential to increase the level of trustworthiness of adolescents. In the reading meetings, the teenagers had to categorize the material they had extracted from the text of the book in such a way that they could present it to the public at the designated time. As a result, it is argued that they should first learn planning, organization and time management with the help and advice of the librarian. so that they can present the material in a favorable way in the meeting; Therefore, it is thought that the experience of attending book reading meetings can strengthen organization in a person. On the one hand, by understanding the instructive points related to organization in the context of discussions of the same age and the contents of their books, teenagers' knowledge of social capital such as feasibility and investigation, order, discipline, etc. has increased and increasing self-awareness is a prelude to better performance in times of need. Adolescents who have been taught life skills have more decision-making ability than others, which is a part of organization; The public library is helpful for the creation and development of social capital in two ways. The first direction is related to its policy and the second is the library space as a public and safe place for holding informal meetings of patrons, which include book reading meetings and extracurricular activities with a significant impact on the organization as a social capital. Book reading meetings centered on teenage literature have led to changes in the responsibility and its components. It can also be said that book reading meetings centered on teenage literature have an effect on changing responsibility and its components. Teenagers have heard the concept of responsibility and its applications in a successful life from their peers in the reading meetings. The influence of the words of peers can be seen as a reason for increasing the effect of the education.

Ethical considerations

Author Contributions

First author: Thesis supervisor, research design, supervision of research implementation, review, and validation of results. Second author: Student, sample preparation, conducting experiments, and data collection. Third author: Thesis advisor, contribution to research design, and research supervision. Fourth author: Statistical data analysis, interpretation of results, revision, review, and finalization of the manuscript.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Funding

No financial support was reported by the authors.

Conflict of interest

The authors declare no conflict of interest.

Acknowledgements

The authors would like to thank the participants of the study (users of the public library in Mood) for completing the questionnaire.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان بر میزان مسئولیت‌پذیری اعضای ۹ تا ۱۴ سال کتابخانه عمومی

محمد جواد هاشم‌زاده

گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. رایانامه: hashemzadeh@birjand.ac.ir

مریم خودکار

کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. رایانامه: Maryam.khodkar@gmail.com

محمد رضا کیانی

گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. رایانامه: mreza@birjand.ac.ir

محمود سنگری

گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. رایانامه: msangari@birjand.ac.ir

چکیده

هدف: هدف اصلی این پژوهش کشف میزان تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان بر مسئولیت‌پذیری اعضای ۹ تا ۱۴ سال کتابخانه عمومی شهر مود در استان خراسان جنوبی است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و در زمره تحقیقات شبه‌آزمایشی با طرح گروه آزمایش و گروه کنترل است. در جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه مسئولیت‌پذیری نوجوانان (نعمتی، ۱۳۸۶) که شامل ۵۰ سؤال است استفاده شد. جامعه آماری پژوهش شامل ۱۲۰ عضو نوجوان کتابخانه عمومی شهر مود بود که تعداد ۴۰ نفر به صورت تصادفی به عنوان نمونه در دو گروه ۲۰ نفری، به روش گمارش تصادفی انتخاب شدند. در تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس و آزمون تی مستقل استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین مسئولیت‌پذیری اعضای نوجوان کتابخانه، بیشتر از حد متوسط و کمتر از حد مطلوب بود. تفاوت معنی‌داری میان مسئولیت‌پذیری و همچنین هفت مؤلفه آن - شامل خودمدیریتی، نظم‌پذیری، قانونمندی، امانتداری، وظیفه‌شناسی، سازمان‌یافتگی و پیشرفت‌گرایی - در دو گروه آزمایش و کنترل مشاهده شد. مرحله پیگیری نشان داد که میزان میانگین مسئولیت‌پذیری و شش مؤلفه آن رو به فزونی بوده است.

نتیجه‌گیری: این پژوهش به دنبال آن بود تا قدمی در مسیر پر کردن خلأ نظری و کاربردی در زمینه انجام مطالعات مربوط با نمایان کردن ظرفیت کتابخانه‌های عمومی در رشد شخصیت و کسب مهارت‌های فردی و اجتماعی نوجوانان بردارد.

کلیدواژه‌ها: نشست کتاب‌خوان، ادبیات نوجوانان، مسئولیت‌پذیری، کتابخانه عمومی

استناد: هاشم‌زاده، محمد جواد؛ خودکار، مریم؛ کیانی، محمد رضا؛ و سنگری، محمود (۱۴۰۳). تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان بر میزان مسئولیت‌پذیری اعضای ۹ تا ۱۴ سال کتابخانه عمومی. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۳۰(۴)، ۳۹۶-۴۱۲.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۷/۲۰؛ **تاریخ بازنگری:** ۱۴۰۲/۱۲/۰۱

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۲/۱۰؛ **تاریخ انتشار:** ۱۴۰۳/۱۰/۱۰

نوع مقاله: علمی پژوهشی

ناشر: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

© نویسندگان

مقدمه

امروزه با وجود ایجاد شدن تغییرات عمیق فرهنگی در روش‌های زندگی، بسیاری از جوانان هنگام مواجه شدن با مسائل و رویدادهای زندگی، مهارت و توانایی لازم برای رویارویی با آن‌ها را ندارند و همین نداشتن مهارت و ضعف شخصیتی باعث شده است که نه تنها سعادتمندی و موفقیت را تجربه نکنند، بلکه دچار ناآرامی و مشکلات روحی شوند. غلبه بر مشکلات در موقعیت‌های مختلف زندگی، وابسته به این است که در پشت ظاهر هر فردی چگونه شخصیتی پرورش یافته است. آلپورت، روان‌شناس آمریکایی و یکی از اولین نظریه‌پردازان شخصیت بیان می‌دارد که شخصیت، سازمانی پویا در درون فرد و متشکل از دستگاه‌های روانی-جسمانی است که رفتار و تفکر مشخصه انسان را تعیین می‌کند (نقل در: سیدمحمدی، ۱۴۰۰).

مسئولیت‌پذیری (در حکم بُعدی از شخصیت و یا نوعی مهارت)، به سبب منافع که برای اقتصاد، اجتماع و محیط زیست دارد، در نزد مدیران بیش از گذشته مورد توجه قرار گرفته است. در دین مبین اسلام نیز بر مسئولیت‌پذیری بسیار تأکید شده است؛ چرا که اسلام دینی وظیفه‌گراست و اصول دین‌داری بدون مسئولیت و تعهد مفهومی ندارد (آذر مهر، ۱۳۹۱). از نظر خواجه‌نوری و همکاران (۱۳۹۳)، مسئولیت‌پذیری عامل مهمی برای پیشرفت‌های فردی و اجتماعی است. مسئولیت‌پذیری کم در جامعه به مشکلات متعددی دامن می‌زند که از جمله آن‌ها می‌توان به کاهش اعتماد اجتماعی، بی‌تفاوتی سیاسی، بی‌تفاوتی زیست‌محیطی، بی‌تفاوتی اجتماعی، ستیزه و جدال اشاره کرد.

برای افزایش مسئولیت‌پذیری در میان اقشار مختلف جامعه باید ضمن جلوگیری از بروز بسیاری از مشکلات شخصیتی، توانایی‌های افراد جامعه تقویت شود. بهترین سنین برای این کار، دوران کودکی و نوجوانی است (طالبی و خوش‌بین، ۱۳۹۱). در آموزش باید از اصولی که می‌تواند به انتخاب افراد پختگی ببخشد، بهره برد. مسئولیت‌پذیری در کارهای شخصی و اجتماعی می‌تواند از محیط خانه شروع شود و با کمک نهادهای دیگر ادامه یابد. در این راستا، نهادهای اجتماعی می‌توانند بهترین فضا را برای ایجاد حس مشارکت و آموزش آن و رعایت حقوق دیگران فراهم آورند و حامی و همراه نوجوانانی باشند که در حال آماده شدن برای ورود به محیطی وسیع‌تر از خانواده و مدرسه‌اند و می‌خواهند به کمک تجربیات جدید، احساس قدرت و مهم بودن کنند (میلبرن^۱؛ نقل در: نوحی و همکاران، ۱۳۹۴). شاید بتوان ایجاد و تکامل سرمایه اجتماعی را به عنوان مهم‌ترین کارکرد کتابخانه‌های عمومی برشمرد. کتابخانه‌های عمومی، با برگزاری جلسات متنوع و کارهای گروهی که در فضای رایگان کتابخانه‌های عمومی و تحت عنوان برنامه‌های فرهنگی برگزار می‌کنند می‌توانند محیطی مطلوب برای رشد و مشارکت اجتماعی نوجوانان فراهم آورند تا با حضور در این برنامه‌های متنوع و سالم، مسئولیت‌پذیری را در کنار سایر امور اجتماعی تمرین کنند. از جمله برنامه‌های فرهنگی مهم کتابخانه‌های عمومی کشور که از خردادماه ۱۳۹۴ در کتابخانه‌های عمومی کل کشور شروع به اجرا شد، طرحی با عنوان «نشست‌های کتاب‌خوان» است که طبق آمار اله‌یاری (۱۳۹۶)، طی دو سال نخستین بعد از اجرای این طرح بالغ بر ۲۰ هزار نشست کتاب‌خوان در سراسر کشور برگزار شد.

در نشست‌های کتاب‌خوان، فرد با انتخاب خود و راهنمایی‌های کتابدار کتابی را برمی‌گزیند و سپس آن را در جمعی صمیمی با دیگران به اشتراک می‌گذارد. پریخ (۱۳۸۲) در پژوهشی بیان داشته است، از جمله عواملی که در ساختن زندگی اجتماعی سالم و توانایی ارتباط با دیگران اثر دارد، مطالعه کتاب به نحوی است که توانایی برقراری ارتباط با دیگران و روحیه همکاری و همیاری را در افراد تقویت کند که در نشست‌های کتاب‌خوان (که نوعی تعامل و مشارکت گروهی است) به این مهم پرداخته شده است. از دیگر پژوهش‌هایی که به این امر پرداخته‌اند، می‌توان به مطالعه اسفندیاری‌مقدم و همکاران (۱۳۹۴) اشاره کرد که تأثیر فعالیت کتابخانه‌ها را بر انعطاف‌پذیری، ابتکار، سیالی، بسط و در مجموع بر خلاقیت ارزیابی کردند و دریافتند فعالیت‌های کتابخانه‌ها در حد زیادی بر بهبود خلاقیت و مؤلفه‌های آن مؤثر بوده است. مسلمان و کریم‌زاده (۱۳۹۷) هم در پژوهشی دریافتند که میان ابعاد تبلیغات طرح ملی نشست کتاب‌خوان و ایجاد علاقه، جلب توجه، ایجاد تمایل و عمل انتخاب ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. با توجه به آزمون‌های اجراشده و نظر مراجعه‌کنندگان در اولویت‌بندی برگزاری طرح‌های

کتاب‌خوانی، طرح نشست کتابخوان در رتبه اول قرار گرفته است. به طور کلی، از دیدگاه مراجعه‌کنندگان و اعضای کتابخانه‌های عمومی استان زنجان، طرح نشست کتابخوان مثمر ثمر بوده و همسو با نیازهای اطلاعاتی افراد است و کاربران موافقت زیادی نسبت به برگزاری طرح‌های مزبور دارند.

پکودوجان^۱ (۲۰۱۶) پژوهشی با هدف مطالعه تأثیر آموزش مهارت‌های اجتماعی مبتنی بر داستان بر کودکان انجام داد. نتایج نشان داد که در خرده‌مقیاس مهارت‌های بین‌شخصی کودکان در گروه، مهارت‌های مقابله با فشار همسالان، مهارت‌های توضیح کلامی، مهارت‌های خودکنترلی، مهارت‌های ایجاد هدف، مهارت‌های گوش دادن، مهارت‌های تکمیل وظایف و مهارت‌های پذیرش نتایج تفاوت بسیار زیادی بین میانگین نمرات گروه آزمایش و گروه کنترل وجود دارد. همچنین، تحلیل نتایج نشان داد که بین آموزش مهارت‌های اجتماعی مبتنی بر داستان و یادگیری مهارت‌های اجتماعی ارتباط معناداری وجود دارد و با این تحقیق می‌توان دریافت که مهارت‌های اجتماعی را با برنامه‌های آموزشی مناسبی چون داستان می‌توان توسعه داد. خرازی و دلگشایی^۲ (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی و ارزیابی رویکرد شناختی در آموزش و پرورش و نتیجه آن بر میزان مسئولیت‌پذیری در دو گروه از کودکان پرداختند. نتایج نشان داد، کودکانی که با رویکرد شناختی آموزش داده شده‌اند، در مقایسه با افرادی که این آموزش را ندیده‌اند، مسئولیت‌پذیری بیشتری نسبت به خود و دیگران و محیط دارند. لوالرمان و کارابنیک^۳ (۲۰۲۲) تحقیقی را برای تعیین و سنجش معنای درک معلمان از مسئولیت‌پذیری برای بروندهای آموزشی بر روی دو نمونه از معلمان آمریکایی و آلمانی انجام داده و دریافتند که مسئولیت‌پذیری از خودکارآمدی معلم‌ها جداست و نیز مسئولیت‌پذیری و خودکارآمدی از طریق انواع بروندهای آموزشی (موفقیت دانش‌آموزان، انگیزش آنان و ارتباط با آنان و تدریس) متفاوت از هم است.

پیشینه‌های پژوهشی نشان می‌دهد که کتابخانه‌ها، موضوع مطالعات فراوانی بوده‌اند و پژوهشگرانی با توجه به اهمیت موضوع مطالعه در جامعه به بررسی ابعاد گوناگون کتابخانه‌ها از این نظر پرداخته‌اند (اشرفی‌ریزی، ۱۳۸۳؛ شکوهیان، ۱۳۹۰؛ سوری، ۱۳۹۵؛ اکبرنژاد، ۱۳۹۷). عده‌ای محیط فیزیکی و مواد آن، عده‌ای نقش آن در افزایش سرانه مطالعه، عده‌ای میزان رضایت کاربران و موارد فراوان دیگری از این قبیل را بررسی کرده‌اند. اگر کارکردهای کتابخانه‌های عمومی را بخواهیم به دو بخش بالقوه و بالفعل تقسیم کنیم، محققان چه در داخل و چه در خارج کشور در رابطه با کارکردهای بالفعل کتابخانه‌های عمومی چون امانت‌دهی، تأمین منابع و غیره پژوهش‌های بسیاری انجام داده‌اند (کیان‌راد و همکاران ۱۳۹۶؛ سین و کیم، ۲۰۰۸) و اما مبحث کارکردهای بالقوه کتابخانه‌های عمومی موضوعی است که هم‌اکنون، بیش از گذشته مورد توجه محققان قرار گرفته است و در گذشته آن چنان که شایسته آن بوده است، به‌ویژه در ایران، به آن پرداخته نشده است. این در حالی است که از جمله اهداف کتابخانه‌های عمومی، در گزارش حرفه‌ای ایفلا، ایجاد و تقویت مهارت‌های مورد نیاز افراد جامعه است (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابخانه‌ای، ۲۰۰۶) و از سویی این کارکردها جزو اهداف و رسالت‌های مدنظر نهادهای متولی کتابخانه‌های عمومی ایران است. هم‌اکنون در بسیاری از کتابخانه‌های عمومی معروف و بزرگ جهان، فعالیت‌های جنبی متنوعی برای آموزش و کسب مهارت‌های اجتماعی کودکان و نوجوانان برگزار می‌شود.

پایین بودن حد مسئولیت‌پذیری در جامعه، اقشار مختلف را با مشکلات متعددی مواجه می‌کند. با مدنظر بودن این مهم که نشست کتابخوان سهم زیادی از فعالیت‌های فرهنگی کتابخانه‌های عمومی را در سال‌های اخیر به خود اختصاص داده است (به‌ویژه با محوریت ادبیات نوجوانان) و با توجه به اینکه کتابخانه فضای امنی برای تعامل و مشارکت اعضا فراهم کرده است و چون پژوهش‌های اندکی در رابطه با نقش کتابخانه‌های عمومی، به‌خصوص فعالیت‌هایی چون نشست کتابخوان، در تعاملات اجتماعی، مشارکت افراد و تقویت مهارت‌های لازم، به‌ویژه مسئولیت‌پذیری برای یک زندگی موفق انجام شده است، این پژوهش به دنبال آن است تا قدمی در مسیر پر کردن خلأ نظری و کاربردی در زمینه انجام مطالعات مربوط، با نمایان کردن قابلیت کتابخانه‌های عمومی در رشد شخصیت و کسب مهارت‌های فردی و اجتماعی نوجوانان بردارد. هدف کلی این پژوهش بررسی میزان تأثیر نشست

1. Pekdoğan

2. Kharrazi & Delgoshee

3. Lauermann & Karabenick

کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان بر مسئولیت‌پذیری اعضای ۹ تا ۱۴ سال کتابخانه عمومی شهر مود است.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر نحوه جمع‌آوری داده‌ها، شبه‌آزمایشی است که با طرح گروه آزمایش و گروه کنترل، با انجام پیش‌آزمون-پس‌آزمون و به دنبال آن، یک مرتبه آزمون پیگیری با هدف تعیین میزان پایداری مداخله در اثر سپری شدن زمان انجام شده است. روش اجرای پژوهش به این شرح است.

در مرحله پیش‌آزمون، پرسشنامه مسئولیت‌پذیری نوجوانان (نعمتی، ۱۳۸۶) را گروه آزمایش و همچنین گروه کنترل تکمیل کردند. برنامه مداخله‌ای که طی دو ماه، به تعداد ۱۰ جلسه (هر جلسه ۱۲۰ دقیقه) ارائه شد (جدول ۱) مخصوص گروه آزمایش بوده است و بر اساس برنامه نشست کتاب‌خوان الحاقی، گروه آزمایش ۲۰ نفر از اعضای نوجوان کتابخانه بودند و در نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان شرکت کردند و گروه کنترل ۲۰ نفر از اعضای نوجوان کتابخانه بودند که در هیچ نشست کتاب‌خوانی شرکت نکردند. در مرحله پس‌آزمون، بعد از اتمام ۱۰ جلسه نشست کتاب‌خوان، پرسشنامه مجدد توسط گروه آزمایش و همچنین گروه کنترل تکمیل شد. این کار با هدف بررسی این موضوع بود که آیا مسئولیت‌پذیری در گروه آزمایش که شرکت‌کننده فعال در نشست‌های کتاب‌خوان بوده‌اند، نسبت به گروه کنترل که در هیچ نشست کتاب‌خوانی شرکت نداشته‌اند تغییر کرده است یا خیر. در مرحله پیگیری هم دو ماه بعد از برگزاری نشست‌های کتاب‌خوان مجدداً پرسشنامه مسئولیت‌پذیری نوجوانان بر روی گروه آزمایش انجام شد تا میزان پایداری مشخص شود.

جامعه آماری در این پژوهش همه اعضای نوجوان (محدوده سنی ۹-۱۴ سال) کتابخانه عمومی شهر مود در استان خراسان جنوبی (۱۲۰ نفر) بوده است. نمونه آماری پژوهش شامل ۴۰ نفر از اعضای نوجوان کتابخانه عمومی امیرالمؤمنین (ع) شهر مود بود. ۲۰ نفر از اعضای نوجوان کتابخانه، به روش گمارش تصادفی به عنوان گروه آزمایش انتخاب شدند و در برنامه مداخله‌ای (نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان) حضور فعال داشتند و ۲۰ نفر دیگر هم به عنوان گروه کنترل در نشست‌های کتاب‌خوان مدنظر شرکت نداشتند.

در این پژوهش از پرسشنامه مسئولیت‌پذیری نعمتی (۱۳۸۶) که به صورت تخصصی به منظور سنجش مسئولیت‌پذیری نوجوانان ساخته و هنجاریابی شده است، استفاده شد. این پرسشنامه شامل ۵۰ سؤال است که علاوه بر مسئولیت‌پذیری، هفت بعد آن را دربردارد که با استفاده از روش تحلیل عاملی مشخص شدند: خودمدیریتی، نظم‌پذیری، قانونمندی، امانتداری، وظیفه‌شناسی، سازمان‌یافتگی، و پیشرفت‌گرایی. برای این پرسشنامه از شیوه نمره‌گذاری طیف لیکرت پنج درجه‌ای استفاده شد. در پژوهش نعمتی (۱۳۸۶)، روایی محتوایی با نظر متخصصان تأیید و پایایی با روش همسانی درونی ضریب آلفای کرونباخ برای آزمون مسئولیت‌پذیری نوجوانان ۰/۹۱ به دست آمد. در پژوهش حاضر مجدداً پایایی از طریق آلفای کرونباخ سنجیده شد که مقدار آن ۰/۹۰ به دست آمد. برای تحلیل داده‌هایی که به وسیله پرسشنامه گردآوری شد، نرم‌افزار اسپاس به کار رفته است و از آزمون‌های آماری تحلیل کوواریانس و طرح اندازه‌گیری مکرر در مرحله پیگیری استفاده شد.

جدول ۱. فهرست محتوایی نشست‌های کتاب خوان

جلسه	محور جلسات
اول	ارائه پیش‌آزمون، معرفی شیوه‌انجام کار و بیان کلیاتی از نشست کتاب‌خوان، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «بابای مدرسه»، نوشته محسن بغلانی و «داستان‌های کوتاه کود کانه»، به کوشش سارا رضایی.
دوم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «بچه‌های کلاس خانم جولز»، نوشته لوییس سکر و «قصه مامثل شد»، نوشته محمد میر کیانی.
سوم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «دفتر چه خاطرات بچه لاغر مردنی بدشانس»، نوشته جف کینی و «قصه‌های تصویری از جوامع الحکایات»، به روایت حسین فتاحی.
چهارم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «شهید همت»، نوشته احمد عربلو و «حکایت‌هایی از کلیله و دمنه»، باگزینش و شرح زینب یزدانی.
پنجم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «بهترین قصه‌ها برای بهترین بچه‌ها»، نوشته فاطمه صفاری آشتیانی و «رواه و لاک پشت باهوش»، نوشته مسلم ناصری.
ششم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «قند پارسی»، نوشته عبیدزاکانی و «حکایت‌هایی از گلستان سعدی»، تألیف و بازنویسی فرخ‌زند و کیلی.
هفتم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «مدرسه سقوط می‌کند»، نوشته لوییس سکر و «بابای مدرسه»، نوشته محسن بغلانی.
هشتم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «سلامتی چه نعمتی!»، نوشته محمد مهاجرانی و «هم‌نشین گل‌ها باش»، نوشته محمد مهاجرانی.
نهم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «پیامبر و قصه‌هایش»، نوشته غلامرضا حیدری ابهری و «پهلوان پهلوانان»، نوشته نادر ابراهیمی.
دهم	مروری بر مطالب جلسه قبل، معرفی و تبادل نظر پیرامون دو کتاب با عناوین «نتیجه سفر»، نوشته سعید رزاقی و «آزادی اسیران»، نوشته سعید رزاقی.

یافته‌های پژوهش

در گروه آزمایش تعداد ۶ نفر مرد (۳۰ درصد) و تعداد ۱۴ نفر زن (۷۰ درصد) و در گروه کنترل تعداد ۸ نفر مرد (۴۰ درصد) و تعداد ۱۲ نفر زن (۶۰ درصد) حضور داشته‌اند. بیشترین تعداد شرکت‌کنندگان در گروه آزمایش مربوط به نوجوانان ۹ تا ۱۲ سال (۱۲ نفر) بود و بیشترین افراد حاضر در گروه کنترل را نوجوانان ۱۲ تا ۱۴ سال (۱۱ نفر) تشکیل می‌داد.

سؤال پژوهش: میزان مسئولیت‌پذیری نوجوانان ۹ تا ۱۴ سال کتابخانه در چه حدی است؟

نتایج آزمون کولموگوروف-اسمیرنوف نشان داد، متغیر مسئولیت‌پذیری و مؤلفه‌های آن نرمال هستند. برای پاسخ به این سؤال از آزمون تی تک‌نمونه استفاده شد (جدول ۲).

جدول ۲. نتایج آزمون تک‌نمونه

مقدار آزمون = ۱۵۰								
متغیر	تعداد از مودنی‌ها	میانگین	انحراف معیار	درجه آزادی	تفاوت میانگین	آماره t	سطح معناداری	معنادار
پیش‌آزمون	۴۰	۱۷۶/۷۳	۲۲/۷۶۹	۳۹	۲۶/۷۲۵	۷/۴۲۴	۰/۰۰۱	بله

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد میانگین مسئولیت‌پذیری اعضای نوجوان کتابخانه قبل از مداخله پژوهش به‌طور معنی‌دار بیشتر از حد متوسط (۱۵۰) بوده است.

فرضیه اول: نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان بر مسئولیت‌پذیری اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است.

آزمون لوین نشان داد دو گروه از همگنی واریانس‌ها برخوردارند برای آزمون این فرضیه از تحلیل کوواریانس استفاده شد (جدول ۳).

جدول ۳. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر شرکت در نشست‌های کتاب‌خوان در تغییر مسئولیت‌پذیری

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۲۹۳۵۱/۵۱۰	۲	۱۴۶۷۵/۷۷۵	۱۳۳/۲۸۲	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدا	۲۱۵۵/۴۶۲	۱	۲۱۵۵/۴۶۲	۱۹/۵۷۵	۰/۰۰۰۱
مسئولیت‌پذیری-مقایسه پیش‌آزمون با پس‌آزمون	۱۳۴۳۱/۴۱۰	۱	۱۳۴۳۱/۴۱۰	۱۲۱/۹۸۱	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه‌ها در پس‌آزمون	۱۷۱۸۲/۵۴۸	۱	۱۷۱۸۲/۵۴۸	۱۵۶/۰۴۸	۰/۰۰۰۱
خطا	۴۰۷۴/۰۹۰	۳۷	۱۱۰/۱۱۱		
مجموع	۱۶۷۲۰۵۶/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کوواریانس، شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر مسئولیت‌پذیری اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و دو گروه کنترل و آزمایش در میزان نمره‌های پس‌آزمون با یکدیگر متفاوتند.

فرضیه دوم: نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر خودمدیریتی اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است.

نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را تأیید کرد. نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۴ نشان داده شده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر خودمدیریتی

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۱۵۶۲/۸۱۵	۲	۷۸۱/۴۰۸	۱۳۱/۲۴۹	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدا	۱۱۳/۷۱۴	۱	۱۱۳/۷۱۴	۱۹/۱۰۰	۰/۰۰۰۱
خودمدیریتی-مقایسه پیش‌آزمون با پس‌آزمون	۸۷۳/۹۱۵	۱	۸۷۳/۹۱۵	۱۴۶/۷۸۷	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه‌ها در پس‌آزمون	۶۷۵/۴۳۸	۱	۶۷۵/۴۳۸	۱۱۳/۴۵۰	۰/۰۰۰۱
خطا	۲۲۰/۲۸۵	۳۷	۵/۹۵۴		
مجموع	۶۵۳۰۴/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کوواریانس جدول ۴ شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر خودمدیریتی اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و دو گروه کنترل و آزمایش در میزان نمره‌های پس‌آزمون با یکدیگر متفاوتند.

فرضیه سوم: نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر نظم‌پذیری اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است.

نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر نظم‌پذیری تأیید کرد و نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۵ نشان داده شده است.

جدول ۵. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر نظم‌پذیری

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح‌شده	۱۳۹۵/۱۵۰	۲	۶۹۷/۵۷۵	۹۷/۰۹۵	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۱۶۷/۷۸۳	۱	۱۶۷/۷۸۳	۲۳/۳۵۴	۰/۰۰۰۱
نظم‌پذیری-مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۷۱۴/۵۲۵	۱	۷۱۴/۵۲۵	۹۹/۴۵۴	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه‌ها در پس آزمون	۷۱۸/۳۲۷	۱	۷۱۸/۳۲۷	۹۹/۹۸۴	۰/۰۰۰۱
خطا	۲/۱۳۸	۲۷	۰/۰۷۹		
مجموع	۵۸۴/۷۴۷	۳۰			

طبق نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۵ شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر نظم‌پذیری اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و دو گروه کنترل و آزمایش در نمره‌های پس آزمون با یکدیگر متفاوتند.

فرضیه چهارم: نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر قانونمندی اعضای نوجوان کتابخانه تأثیرگذار است.

نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر قانونمندی تأیید کرد و نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۶ نشان داده شده است.

جدول ۶. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر قانونمندی

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح‌شده	۲۰۳۹/۶۷۰	۲	۱۰۱۹/۸۳۵	۷۶/۸۹۳	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۳۴۱/۵۷۸	۱	۳۴۱/۵۷۸	۲۵/۷۵۴	۰/۰۰۰۱
قانونمندی-مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۹۳۷/۱۷۰	۱	۹۳۷/۱۷۰	۷۰/۶۶۱	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه‌ها در پس آزمون	۱۲۵۶/۵۶۲	۱	۱۲۵۶/۵۶۲	۹۴/۷۴۲	۰/۰۰۰۱
خطا	۴۹۰/۷۳۰	۳۷	۱۳/۲۶۳		
مجموع	۸۶۰۷۰/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۶ شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر قانونمندی اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و دو گروه کنترل و آزمایش از نظر نمره‌های پس آزمون با یکدیگر متفاوتند.

فرضیه پنجم: نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر امانتداری اعضای نوجوان کتابخانه تأثیرگذار است.

باز هم نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر امانتداری تأیید کرد و نتایج تحلیل کوواریانس در جدول ۷ نشان داده شده است.

جدول ۷. نتایج تحلیل کواریانس برای متغیر امانتداری

منبع متغیر	مجموع مجزورها	درجات آزادی	میانگین مجزورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۳۷۲/۲۳۴	۲	۱۸۶/۱۱۷	۵۶/۷۸۷	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۱۲۲/۷۱۲	۱	۱۲۲/۷۱۲	۳۷/۴۴۱	۰/۰۰۰۱
امانتداری-مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۲۴۹/۷۳۴	۱	۲۴۹/۷۳۴	۷۶/۱۹۷	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه هادر پس آزمون	۱۴۷/۱۹۶	۱	۱۴۷/۱۹۶	۴۴/۹۱۲	۰/۰۰۰۱
خطا	۱۲۱/۲۶۶	۳۷	۳/۲۷۷		
مجموع	۲۸۰۵۶/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کواریانس در این جدول، شرکت در جلسات نشست کتاب خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر امانتداری اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و دو گروه کنترل و آزمایش در نمره‌های پس آزمون با یکدیگر متفاوتند.

فرضیه ششم: نشست‌های کتاب خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر وظیفه‌شناسی اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است.

نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر وظیفه‌شناسی تأیید کرد. نتایج تحلیل کواریانس در جدول ۸ نشان داده شده است.

جدول ۸. نتایج تحلیل کواریانس برای متغیر وظیفه‌شناسی

منبع متغیر	مجموع مجزورها	درجات آزادی	میانگین مجزورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۱۱۷/۸۴۴	۲	۵۸/۹۲۲	۱۶/۴۰۰	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۵۷/۴۰۲	۱	۵۷/۴۰۲	۱۵/۹۷۷	۰/۰۰۰۱
وظیفه‌شناسی-مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۶۷/۲۱۹	۱	۶۷/۲۱۹	۱۸/۷۱۰	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه هادر پس آزمون	۵۹/۹۰۵	۱	۵۹/۹۰۵	۱۶/۶۷۴	۰/۰۰۰۱
خطا	۱۳۲/۹۳۱	۳۷	۳/۵۹۳		
مجموع	۱۱۷۰۹/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کواریانس در این جدول، شرکت در جلسات نشست کتاب خوان با محوریت ادبیات نوجوانان باعث تغییر وظیفه‌شناسی اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده و دو گروه کنترل و آزمایش نمره‌های پس آزمون متفاوت داشته‌اند.

فرضیه هفتم: نشست‌های کتاب خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر سازمان یافتگی اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است.

نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر سازمان یافتگی تأیید کرد. نتایج تحلیل کواریانس در جدول ۹ نشان داده شده است.

جدول ۹. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر سازمان یافتگی

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۳۲۷/۶۲۵	۲	۱۶۳/۸۱۳	۳۴/۳۸۴	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۱۶۹/۰۱۷	۱	۱۶۹/۰۱۷	۳۵/۴۷۷	۰/۰۰۰۱
سازمان یافتگی - مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۱۴۲/۷۲۵	۱	۱۴۲/۷۲۵	۲۹/۹۵۸	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه هادر پس آزمون	۲۱۴/۲۸۲	۱	۲۱۴/۲۸۲	۴۴/۹۷۸	۰/۰۰۰۱
خطا	۱۷۶/۲۷۵	۳۷	۴/۷۶۴		
مجموع	۱۸۰۶۰/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کواریانس شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان باعث تغییر امانتداری اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و نمره‌های پس آزمون دو گروه کنترل و آزمایش با یکدیگر متفاوت است. **فرضیه هشتم:** نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان، بر پیشرفت گرایشی اعضای نوجوان کتابخانه تأثیر گذار است. نتایج آزمون لوین همگنی واریانس‌ها را برای متغیر پیشرفت گرایشی هم تأیید کرد. نتایج تحلیل کواریانس در جدول ۱۰ برای این متغیر نشان داده شده است.

جدول ۱۰. نتایج تحلیل کوواریانس برای متغیر پیشرفت گرایشی

منبع متغیر	مجموع مجذورها	درجات آزادی	میانگین مجذورها	F	سطح معناداری
مدل تصحیح شده	۱۹۷/۸۵۳	۲	۹۸/۹۲۶	۶۴/۷۲۹	۰/۰۰۰۱
عرض از مبدأ	۲۴/۹۵۰	۱	۲۴/۹۵۰	۱۶/۳۲۵	۰/۰۰۰۱
پیشرفت گرایشی - مقایسه پیش آزمون با پس آزمون	۱۱۹/۴۵۳	۱	۱۱۹/۴۵۳	۷۸/۱۶۰	۰/۰۰۰۱
تفاوت گروه هادر پس آزمون	۴۹/۳۷۶	۱	۴۹/۳۷۶	۳۲/۳۰۸	۰/۰۰۰۱
خطا	۵۶/۵۴۷	۳۷	۱/۵۲۸		
مجموع	۲۸۰۵۶/۰۰۰	۴۰			

طبق نتایج تحلیل کواریانس در جدول ۱۰، شرکت در جلسات نشست کتاب‌خوان باعث تغییر پیشرفت گرایشی اعضای نوجوان عضو کتابخانه در گروه آزمایش شده است و نمره‌های پس آزمون دو گروه کنترل و آزمایش با یکدیگر متفاوت است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیقات نشان می‌دهد نوجوانانی که عضو کتابخانه‌های عمومی هستند از مسئولیت‌پذیری خوبی برخوردارند و در همین راستا، نتایج پژوهش‌های یونسی و همکاران (۱۳۸۹)، رحیمی (۱۳۹۴)، صالحی (۱۳۹۲)، نعمتی (۱۳۸۷)، زیرک‌راد (۱۳۹۴)، قربانی واقعی و همکاران (۱۳۸۴)، و خرازی و دلگشایی (۲۰۱۹) با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌راستا است.

نشست‌های کتاب‌خوان موجب تغییر مسئولیت‌پذیری نوجوانان و افزایش خودمدیریتی، نظم‌پذیری،

قانونمندی، امانتداری، وظیفه‌شناسی، سازمان‌یافتگی و پیشرفت‌گرایی در گروه آزمایش شده است. در مرحله پیگیری که دو ماه پس از اتمام نشست‌های کتاب‌خوان بر روی نوجوانان گروه آزمایش انجام شد، نتایج نشان داد میزان مسئولیت‌پذیری نوجوانان شرکت‌کننده در نشست، در مرحله پس‌آزمون و پیگیری، نسبت به پیش‌آزمون، افزایش پیدا کرده است و فرضیه تحقیق تأیید شد.

چون نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان برگزار شده است، استدلال می‌شود که ادبیات نوجوانان ابزاری برای آموزش غیرمستقیم مهارت‌های اجتماعی چون مسئولیت‌پذیری است. مسئولیت‌پذیری غیرمستقیم آموزش داده شده به مراتب تأثیر بیشتری بر نوجوانان داشته است؛ چراکه با روحیه استقلال‌طلبی آنان سازگاری بیشتر دارد و این یافته با یافته‌های پژوهش‌های پکودوجان (۲۰۱۶) و نسل سراجی (۱۳۹۵) همخوان است. در نشست‌های کتاب‌خوان برگزار شده، نوجوانان از اطلاعات، نکات آموزنده و کاربردی ۲۰ عنوان کتاب ادبی بهره برده‌اند که افزایش آگاهی از مهارت‌های اجتماعی خود می‌تواند دلیلی بر افزایش بیش‌ازپیش مهارت‌هایی چون مسئولیت‌پذیری و مؤلفه‌های آن باشد. یافته‌های پژوهش قربانی واقعی و همکاران (۱۳۸۴) و بهرامی و همکاران (۱۳۸۲) با یافته‌های پژوهش حاضر همخوان است.

نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان موجب تغییر خودمدیریتی نوجوانان شده و این تغییر نشان‌دهنده آن است که خویشتن‌داری برای رسیدن به اهداف و تأکید بر جبران ناکامی‌ها و شکست‌ها، کنترل و هدایت واکنش‌های هیجانی و احساسات خویش در برابر دیگران و در موقعیت‌های گوناگون و رهبری کردن رفتارها با شرکت در نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان افزایش یافته است. در مرحله پیگیری، نتایج نشان داد میزان مسئولیت‌پذیری نوجوانان شرکت‌کننده در نشست، در مرحله پس‌آزمون افزایش یافته است.

نشست‌های کتاب‌خوان موجب تغییر نظم‌پذیری نوجوانان شده و این نشان‌دهنده این است که شرکت در نشست‌ها موجب افزایش دقت و نگهداری در استفاده از وسایل و جایگزین کردن صحیح آن‌ها، آمادگی لازم قبل از انجام کاری را داشتن، و مرتب و تمیز بودن و رعایت بهداشت در گروه آزمایش شده است. از سویی، نوجوانانی که در نشست‌های کتاب‌خوان شرکت داشته‌اند، با حضور خویش و پابندی به نکاتی چون به موقع پس آوردن کتاب، قرار دادن هر کتابی در جای مناسب خویش، تمیز نگه داشتن کتاب‌های امانتی و محیط کتابخانه هنگام حضور در آن، مرتب و تمیز حاضر شدن در جمع، به موقع حضور یافتن در نشست و اتمام به موقع مطالبی که قصد مطرح کردن آن‌ها در جلسه داشته‌اند، به تمرین و تقویت نظم‌پذیری‌شان کمک کرده‌اند. نتایج پژوهش نعمتی (۱۳۸۷)، رحیمی (۱۳۹۴) و کودوجان (۲۰۱۶) با نتایج این پژوهش هم‌راستا است و با توجه به آنچه گفته شد، می‌توان نتیجه گرفت برنامه‌هایی چون نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان قابلیت ارتقای نظم‌پذیری را در افراد دارد.

شرکت در نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان موجب تغییر قانونمندی نوجوانان و درک قوانین گروهی و پیروی از قواعد، معیار و هنجارهای اجتماعی در موقعیت‌های گوناگون، احساس التزام عملی، رعایت حقوق دیگران و مقید بودن نسبت به دیگران در گروه آزمایش شده است. نشست‌های کتاب‌خوان موجب تغییر امانتداری نوجوانان و افزایش وفادار بودن نسبت به پیمان و متعهد بودن نسبت به حفظ جان و مال و حقوق دیگران در گروه آزمایش شده است.

نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت ادبیات نوجوانان موجب تغییر وظیفه‌شناسی نوجوانان و افزایش میل به انجام تکالیف و امور به نحو شایسته و بدون تذکر سائران در گروه آزمایش شده است. در نشست‌های کتاب‌خوان، نوجوانی که کتابی را انتخاب و به دیگران معرفی کرده و سعی در هر چه بهتر انجام دادن کارش دارد، فردی مسئولیت‌پذیر است و مسئولیت‌پذیری با وظیفه‌شناسی رابطه‌ای تنگاتنگ دارد. نتایج پژوهش نعمتی (۱۳۸۷) نیز نشان داد که هر چه مسئولیت‌پذیری در نوجوانان بیشتر باشد، وظیفه‌شناسی نیز بیشتر است و این با یافته‌های پژوهش حاضر همخوان است. نتایج پژوهش کیولی و ویکرز^۱ نشان داد افرادی که در آزمون وظیفه‌شناسی نمره بالایی بدست آورده‌اند، به مسئول بودن، کارآمد بودن و قابل اعتماد بودن گرایش بیشتری دارند (نقل در: صالحی، ۱۳۹۲) که این

نتایج هم با یافته‌های پژوهش حاضر همخوان است.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده تفاوت معنی‌داری بین سازمان‌یافتگی دو گروه آزمایش و کنترل بعد از شرکت گروه آزمایش در نشست‌های کتاب‌خوان مشاهده شد و نشست‌های کتاب‌خوان موجب تغییر سازمان‌یافتگی نوجوانان و برنامه‌ریزی در کارها، امکان‌سنجی و بررسی امور، نظم، انضباط و غیره در گروه آزمایش شده است. نوجوانان در نشست کتاب‌خوان در ابتدا به کمک و مشورت کتابدار برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی و مدیریت زمان را فرامی‌گرفتند تا بتوانند به نحو مطلوبی در نشست مطلب ارائه دهند و بنابراین، تصور می‌شود که تجربه حضور در نشست‌های کتاب‌خوان می‌تواند در فرد سازمان‌یافتگی را تقویت کند. از سویی، با درک نکات آموزنده مرتبط با سازمان‌یافتگی در لایه‌لای مباحث هم‌سن و سالان و محتویات کتاب‌ها، اطلاعات وی از سرمایه‌های اجتماعی چون امکان‌سنجی و بررسی امور، نظم، انضباط و غیره افزایش یافته است و افزایش آگاهی خود مقدمه‌ای برای عملکرد مطلوب‌تر در هنگام نیاز است. پژوهش تاتل^۱ (۲۰۰۶) نشان داد نوجوانانی که آموزش مهارت‌های زندگی را دیده‌اند، نسبت به سایرین از توانایی تصمیم‌گیری که بخشی از سازمان‌یافتگی است بیشتر برخوردار شده‌اند. میان نتایج پژوهش حاضر و پژوهش‌های مطرح‌شده از این منظر هم‌جهتی وجود دارد.

نشست‌های کتاب‌خوان موجب تغییر پیشرفت‌گرایی نوجوانان و انگیزش درونی آنان برای به سرانجام رساندن موفقیت‌آمیز یک وظیفه و تکلیف، میل به بهتر شدن، دستیابی به درجه مشخصی از شایستگی در امور و رسیدن به هدفی معین در گروه آزمایش شده است. چون در نشست‌های کتاب‌خوان هر نوجوان شرکت‌کننده موظف بود کتابی با محوریت ادبیات نوجوانان با انتخاب و اختیار خود (و راهنمایی‌های کتابدار) برگزیند، پس از مطالعه کتاب باید تصمیم می‌گرفت که چه مطالبی را به چه نحوی و در چه زمانی در نشست کتاب‌خوان با سایرین به اشتراک بگذارد و بنابراین، نوجوان با شرکت در نشست کتاب‌خوان تصمیماتی گرفته و عملاً فراگرفته است که چنانچه در موقعیت انتخاب قرار بگیرد، چگونه از پس این موضوع برآید و به چه نکاتی (با توجه به راهنمایی‌های کتابدار) هنگام تصمیم‌گیری توجه کند تا بتواند تعارضاتی را که هنگام تصمیم با آن‌ها روبه‌رو می‌شود، به‌درستی هدایت کند. شرکت در نشست کتاب‌خوان موقعیت را برای افزایش مؤلفه پیشرفت‌گرایی که تصمیم‌گیری زیرمجموعه‌ای از آن است فراهم کرده است. پیشرفت‌گرایی خود با مسئولیت‌پذیری رابطه‌ای تنگاتنگ دارد. نتایج پژوهش‌های اعتمادی‌فر (۱۳۹۳) و نعمتی (۱۳۸۶) با یافته‌های پژوهش حاضر همخوان است.

نتایج پژوهش اشتمان (۲۰۰۵) تأیید می‌کند که دریافت آموزش مهارت‌های لازم برای زندگی در شناسایی پیشرفت یا هدف در زندگی و کارایی شخصی تأثیر بسزایی دارد. تصور بر این است که حضور در محیط فرهنگی و علمی چون کتابخانه و شرکت در برنامه‌هایی چون نشست کتاب‌خوان و استفاده از منابعی که هر یک نشانه‌ای از پیشرفت علم و دانایی است می‌تواند تأثیری مثبت بر پیشرفت نوجوانان در زمینه‌های مختلف، از جمله تحصیل داشته باشد. یافته‌های پژوهش حاضر با نتایج اشتمان (۲۰۰۵) هم‌راستا است. بات^۲ (۲۰۱۰)، با توجه به اهمیت بالقوه و فراوان منابع کتابخانه برای کودکان و نوجوانان، تأثیر استفاده از کتابخانه را بر روی نتایج علمی دانش‌آموزان نوجوان مثبت اعلام کرده است.

با توجه به یافته‌های این پژوهش پیشنهادهای کاربردی و همچنین پیشنهادهایی برای پژوهشگران آینده ارائه می‌شود. کتابدارانی که برای تحقق اهداف بنیادی چون ایجاد و تقویت سرمایه‌های اجتماعی تلاش می‌کنند باید تشویق شوند و نقش فعال و انعطاف‌پذیر در اجرای فعالیت‌های جنبی کتابخانه به آنان داده شود. همچنین از نوجوانان در رابطه با فعالیت‌های جنبی کتابخانه و فضای آن نظرخواهی باید کرد. کتابداران باید به تغییر و تحولات لازم بنا بر مقتضیات زمان در فعالیت‌های جنبی کتابخانه واقف شوند. لازم است اجازه تصمیم‌گیری و حق انتخاب کتاب مورد علاقه، در برنامه‌های جنبی و مرتبط با کتاب به نوجوانان که استقلال‌طلبی خصوصیت ویژه سنشان است داده شود. جلساتی با ماهیت نشست‌های کتاب‌خوان که در آن مطالعه، حق انتخاب، اظهارنظر، کار گروهی با هم‌سن‌وسالان و بحث و مناظره گنجانده شده باشد و فرصتی مناسب برای کسب و ارتقای مهارت‌های اجتماعی باشد، لازم است بیش از پیش توسط کتابخانه‌های عمومی برگزار شود.

1. Tuttle
2. Bhatt

پیشنهاد می‌شود تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان علاوه بر مسئولیت‌پذیری در رابطه با سایر مؤلفه‌های روان‌شناختی چون خلاقیت، نوآوری، عزت‌نفس و سایر مهارت‌های اجتماعی مانند تعاملات و ارتباطات اجتماعی، به عنوان کارکردهای بالقوه کتابخانه‌های عمومی و یا به عبارتی آثار و نتایج فعالیت‌های جنبی مورد تحقیق قرار گیرد. همچنین، علاوه بر تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان بر مسئولیت‌پذیری، مطالعه تأثیر سایر فعالیت‌های جنبی کتابخانه‌های عمومی بر مسئولیت‌پذیری و سایر مهارت‌های اجتماعی لازم است. پیشنهاد می‌شود تأثیر نشست‌های کتاب‌خوان با محوریت کتاب‌هایی جز ادبیات نوجوانان (مانند کتاب‌های تاریخی، سرگذشت‌نامه‌ها، علم و فن‌آوری) بر مسئولیت‌پذیری نوجوانان هم بررسی شود.

ملاحظات اخلاقی

منبع حمایت‌کننده

بنا بر اظهار نویسندگان منبع حمایت‌کننده مالی گزارش نشده است.

مشارکت نویسندگان

نویسنده اول: استاد راهنمای پایان‌نامه، طراحی پژوهش، نظارت بر مراحل انجام پژوهش، بررسی و کنترل نتایج. نویسنده دوم: دانشجو، تهیه و آماده‌سازی نمونه‌ها، انجام آزمایش و گردآوری داده‌ها. نویسنده سوم: استاد مشاور پایان‌نامه، مشارکت در طراحی پژوهش، نظارت بر پژوهش. نویسنده چهارم: تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج، اصلاح، مطالعه و نهایی‌سازی مقاله.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

سپاسگزاری

از مشارکت‌کنندگان در پژوهش (کاربران کتابخانه عمومی شهر مود) برای تکمیل پرسشنامه سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- آذر مهر، فاطمه (۱۳۹۱). شناخت وظایف و مسئولیت‌پذیری: جایگاه وظیفه‌شناسی و مسئولیت‌پذیری در قرآن و سنت (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). حوزه علمیه خراسان، مشهد، ایران.
- اسفندیاری مقدم، علیرضا؛ محقق، حسین و رضوی ملایری، زهرا (۱۳۹۴). تأثیر فعالیت‌های کتابخانه‌های قانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان بر خلاقیت کودکان (مطالعه موردی: شهر همدان). تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۱ (۸۱)، ۲۷۶-۲۵۹.
- اشرفی‌ریزی، حسن (۱۳۸۳). درآمدی بر مطالعه و نقش خدمات ویژه کتابخانه‌های عمومی در توسعه فرهنگ مطالعه. تهران: چاپار.
- اعتمادی‌فرد، مهدی (۱۳۹۳). نگرش‌ها و رفتارهای ایرانیان در زمینه ازدواج فامیلی. دوفصلنامه مطالعات جنسیت و خانواده، ۲ (۱)، ۶۱-۷۸.
- اکبرنژاد، رضا (۱۳۹۷). باورهای انگیزشی مطالعه و رابطه آن با عملکرد سازمانی کارکنان و استفاده اعضا از کتابخانه‌های عمومی (رساله دکترای تخصصی). دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران.
- اله‌یاری فومنی، محمد (۱۳۹۶، ۲۸ فروردین). هدایت نشست‌های کتاب‌خوان به سمت مدارس در سال ۹۶. (شماره خبر ۴۲۶۶). بازیابی شده از: <https://www.iranpl.ir/news/4266>
- پریخ، مهری (۱۳۸۲). نقش ادبیات کودکان و نوجوانان در پاسخگویی به نیازهای آنان. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۶ (۳)، ۲۳-۲۶.
- خواجانه‌نوری، بیژن؛ مساوات، سیدابراهیم و ریاحی، زهرا (۱۳۹۳). رابطه سبک زندگی و مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی،

مطالعه موردی: نوجوانان دبیرستانی شیراز. علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۴(۵)، ۱۹-۳۶.

- سوری، سارا (۱۳۹۵). شناسایی عناصر طراحی داخلی کتابخانه‌های عمومی سازگار با شرایط اجتماعی، فنی و اقتصادی ایران: بازطراحی فضای داخلی کتابخانه عمومی شهید دستغیب (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه خوارزمی، تهران.
- شکوهیان، محبوبه (۱۳۹۰). بررسی نیازهای اطلاعاتی نوجوانان ۱۵-۱۸ ساله از کتابخانه‌های تحت پوشش نهاد کتابخانه‌های عمومی شهر اصفهان (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
- شولتز، دوان. پی و شولتز، سیدنی. الن (۱۴۰۰). نظریه‌های شخصیت. ترجمه یحیی سیدمحمدی. تهران، ویرایش.
- صالحی، معصومه (۱۳۹۲). تحلیل و ارزیابی میزان مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر اصفهان به‌عنوان حوزه‌ای از برنامه درسی پوچ (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه کاشان، کاشان، ایران.
- طالبی، ابوتراب و خوش‌بین، یوسف (۱۳۹۱). مسئولیت‌پذیری اجتماعی نوجوانان. فصلنامه علوم اجتماعی، ۵۹، ۲۳۸-۲۰۸.
- کیان‌راد، زهرا؛ فهیم‌نیا، فاطمه و نقشینه، نادر (۱۳۹۶). ارزیابی خدمات جنبی کتابخانه‌های وابسته به نهاد کتابخانه‌های عمومی شهر تبریز و نقش آن در توسعه فرهنگ مطالعه مخاطبان کودک و نوجوان آن. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۲، ۴۱-۶۰.
- مسلمان، طاهره و کریم‌زاده، مهناز (۱۳۹۷). اثربخشی تبلیغ طرح‌های کتاب‌خوانی نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور بر جذب مخاطب از نظر اعضای کتابخانه: مطالعه موردی کتابخانه‌های عمومی استان زنجان. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۴(۳)، ۴۶۱-۴۷۸.
- ملایی، ابراهیم (۱۳۹۱). شناسایی راه‌های بهبود خدمات جنبی در کتابخانه‌های عمومی استان اصفهان از دیدگاه کاربران بر مبنای رهنمودهای ایفلا و یونسکو (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.
- نعمتی، پری سیما (۱۳۸۶). تهیه و هنجاریابی آزمون دانش‌آموزان مقطع راهنمایی شهر تهران در دو بعد شخصی و اجتماعی (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه علامه، تهران، ایران.
- نوحی، زهرا؛ عسکری، زهرا؛ و مرادی، فرهاد (۱۳۹۴). آموزش مهارت‌های اجتماعی در کلیله و دمنه (با تکیه بر همکاری، همدلی، مسئولیت‌پذیری و خویشتن‌داری). هشتمین همایش پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی (صص. ۱۴۹۵-۱۵۱۱)، زنجان، ایران.

References

- Adhami, A.R. & Akbarzadeh, E. (2018), Study of factors affecting the preservation of the environment. *Specialized Journal of Sociology*, 1(12), 37-62. [In Persian]
- Akbarnejad, R. (2017). *Study of Motivational Beliefs and Its Relationship with the Organizational Performance of Employees and Members' Use of Public Libraries* (PhD thesis). Ferdowsi University, Mashhad, Iran. [In Persian]
- Alah-yaari Fomeni, M. (28 April 2016). *Directing book reading meetings to schools in 1996*. (News number 4266). Retrieved from: <https://www.iranpl.ir/news/4266>. [In Persian]
- Ashrafi-Rizi, H. (2004). *An Introduction to Reading and the Role of Special Services of Public Libraries in the Development of Reading Culture*. Tehran: Chapar. [In Persian]
- Azarmehr, F. (2011). *Recognizing Duties and Responsibility: the Position of Duty and Responsibility in the Qur'an and Sunnah* (Master's Thesis). Khorasan Seminary, Mashhad, Iran. [In Persian]
- Bhatt, R. (2010). The impact of public library uses on reading, television, and academic libraries. *Jornal of Urban Economics*, 68 (2), 148-166. <https://doi.org/10.1016/j.jue.2010.03.008>
- Esfandiari-Moghadam, A.R., Mohagheghi, H., & Razavi Malairi, Z. (2014). The effect of the activities of the children's and teenagers' intellectual development center libraries on children's creativity (Case study: Hamadan city). *Information Research and Public Libraries*, 21 (81), 259-276. [In Persian]
- Etamadifared, M. (2014). Attitudes and behaviors of Iranians in the field of family marriage. *Gender and Family Studies Quarterly*, 2(1), 61-78. [In Persian]
- Khajanoori, B.; Eqavan, S. E. & Riahi, Z. (2013). Relationship between lifestyle and individual and social responsibility, Case study: Shiraz high school teenagers. *Humanities and Cultural Studies*, 4(5), 19-36 [In Persian]
- Kharrazi, S.K., & Delgoshee, Y. (2019). Cognitive approach toward & its impact on social responsibility of pre-school children. *Procedia Social & Behavioral Sciences*, 5, 2174-2177. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.432>

- Kianrad, Z., Fahim Niya, F., & Nagshineh, N. (2016). Evaluation of ancillary services of libraries affiliated to Tabriz public libraries institution and its role in developing the reading culture of its children and teenagers. *Library and Information*, 2, 41-60. [In Persian]
- Lauermann, F., & Karabenick, S. A. (2022). The meaning & measure of teachers sense of responsibility for educational outcomes. *Journal of Teaching & Teacher Education*, 30, 13-26. <https://doi.org/10.1016/j.jtate.2012.10.001>
- Molahosseini, A. and Barkhordar, B. (2006). Investigating the relationship between self-management skills and employee innovation in organizations in Kerman province. *Journal of Humanities and Social Sciences for Management*, 27, 97-112. [In Persian].
- Molai, I. (2011). *Identifying Ways to Improve Ancillary Services in Isfahan Public Libraries from the Users' Point of View based on IFLA and UNESCO Guidelines* (Master's Thesis). Isfahan University, Isfahan, Iran. [In Persian].
- Musalman, T. & Karimzadeh, M. (2017). The effectiveness of advertising reading plans of public libraries of the country on attracting audience from the perspective of library members: A case study of public libraries in Zanjan province. *Information Research and Public Libraries*, 24(3), 461-478. [In Persian]
- Nemati, P. S. (2007). *Preparation and Standardization of the Test of Middle School Students in Tehran in Two Personal and Social Dimensions*. (Master's thesis). Allameh University, Tehran, Iran. [In Persian]
- Nohi, N., Askari, Z., & Moradi, F. (2014). Teaching social skills in *Kilila and Demeneh* (based on cooperation, empathy, responsibility and self-control). *The 8th Persian Language and Literature Research Conference* (pp. 1511-1495), Zanjan, Iran.
- Parirokh, M. (2001). The role of literature for children and teenagers in responding to their needs. *Library and Information*, 6(3), 23-26. [In Persian]
- Pekdoğan, S. (2016). Investigation of the effect of story-based social skills training program on the social skill development of 5-6 year-old children. *TED EĞİTİM VE BİLİM*, 41(183), 305-318. <https://doi.org/10.15390/EB.2016.4618>
- Salehi, M. (2012). *Analyzing and Evaluating the Level of Responsibility of High School Students in Isfahan as a Field of Absurd Curriculum* (Master's thesis). Kashan University, Kashan, Iran. [In Persian]
- Schultz, Duane P; Schultz, Sydney E. (2021). *Theories of Personality*. Translated by Yahya Seyed Mohammadi. Tehran, Veriaeh. [In Persian]
- Shokohian, M. (2019). *Investigating the Information Needs of 15-18 Year-old from the Libraries Covered by Isfahan Public Libraries Institution* (Master's thesis). Isfahan University, Isfahan, Iran. [In Persian]
- Suri, S. (2015). *Identifying the Interior Design Elements of Public Libraries Compatible with Iran's Social, Technical and Economic Conditions: Redesigning the Interior of Shahid Dasgheh Public Library* (Master's Thesis). Kharazmi University, Tehran. [In Persian].
- Talebi, A. T., & Khosbin, Y. (2011). Social responsibility of teenagers. *Social Science Quarterly*, 59, 238-208. [In Persian].
- Tuttle, J. (2006). Positive Adolescent life skills training for high-risk Teens: Results of a group intervention study. *Pediatrics Health Care*, 20(3), 181-191. <https://doi.org/10.1016/j.pedhc.2005.10.011>